

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
IMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Külpolitikai kalandozások

Hetek óta folyton izgalommal figyeli a hátrévezetést a tárgyalásokat, amelyeket a nagymak hol egymással, hol egymás ellen folytat és amelyeknek a végcélja — a hatalmi egyensúly felborítása. A hatalmi egyensúly felborítása és nem mint régebben volt az egyensúly biztosítása. A boldog békeidőkben ez az egyensúly azt jelentette, hogyha Ausztria—Magyarország és Franciaországgal és Olaszországgal alakította a hármasszövetséget, úgy Anglia és Franciaországnak meg kellett nyernie a hármasszövetséget, mert az erőegyensúly megzavarására mondták azt, hogy az egyensúly megvan és így nem kell háborús bolonját tartani, mivel egy fegyveres konfliktus kimenetele előre meg nem jósolható minden félnek egyformán az esélyei. Soha nem került volna világháborúra sor, ha Németország és Ausztria—Magyarország biztosították volna benne, hogy Olaszország a szövetség ellenére cserben hagyja őket és a háborút nem vállalta volna a kockázatot, nem tudja eleve, hogy Amerika támogatásának számíthat. A kulisszák mögött sok minden elrejtődött, de a színen megjelenő szereplők mindig alkalmazkodtak a rendező utasításához. Ez okozta azután a meglepetéseket...

Az egyensúly biztosítása körül folyik a hatalmi küzdelem most is. A Róma-berlini egyensúly szemben áll a szilárd angol-francia egyensúlytal, amelyhez csatlakozott Lengyelország. A hatalmi egyensúly még így sem billent meg, de most már mindaz, amit a hatalmi egyensúly biztosításának mondanak, nem egyéb, mint minden eszköz igénybevételével küzdelem a hatalmi túlsúly elérésére. És ez meg is van a nyugati hatalmak oldalán abban a pillanatban, amint Rooseveltnek sikerül elérni, hogy a legesszégségi törvényt módosítsák és Moszkva a háború derekát és vállalja az automatikusan bevezetendő támadási kötelezettséget, amit úgy szoktak nevezni, hogy védekezési kötelezettség. A túlsúlyért folyik most a versengés és a hátrévezetés és ha a moszkvai vonakodás mögött emet kezét sejtik, úgy Anglia, mint régi szövetséges, prompt reagált és váratlanul messze felváltotta az engedékenységet tanúsított Japán iránt. Ha a beérkezett jelentések nem nyercáfalat, úgy Anglia szabadkezett adott Japán Északkelet-Ázsiában, ami egyértelmű azzal, hogy nem támogatja már Csang-Kai-Seket, és szünteti az együttműködést a Távolkeleten Németországgal és ennek következményeként fog meglepetést kelteni, ha Tokió aktív megnyilatkozást bizonyos esetben a tengelyhatalmak iránt erősen feltételes lesz.

A hatalmi egyensúly egy kissé eltolódni kezd a nyugati hatalmak javára Japán és Anglia megegyezésével, amivel szemben még mindig megvan a német-orosz megegyezés lehetőség. A nagy bírók a kulisszák mögött tovább folyik és az emberiség nyugodtan alhat, ami csak egy-egy diplomata szerved tick-outot, de nem az egész diplomáciai rendszer. És hálát kell adni az isteni Gondviselésnek, amíg vannak nagyhatalmak, melyek nem krik le magukat egyik oldalán sem, amíg megvan a lehetőség a hatalmi egyensúly felborítására. Ez a lehetőség az egyensúlyt magát jelenti, mert csak az fenyegethet felborulást, ami tényleg megvan. A nyugati hatalmak és tengelyhatalmak ma csak papirosan mérkölözve erejüket komplikált differenciálszámításokkal és ez mindaddig így marad, míg Amerika még nem változtatja a legesszégségi törvényt és Franciaország egyik fél mellett sem köti le magát. A helyzet kulcsa és a béke biztosításának

HUDSON HELYÉN MARAD

Az amerikai sajtó szerint hivatalos alakban tették meg az egymilliárd fontos ajánlatot

A Wohltat-ügy kihat a moszkvai tárgyalásokra?

Martin dr., Wohltat bizalmasa Londonban tárgyal

I. A Hudson-affér

A keddi reggeli lapok véleménye megoszlik abban a kérdésben, vajjon a Hudson-féle epizód elintézettné tekinthető-e Chamberlain alsóházi nyilatkozatával. A Daily Express szerint a német kormánytól függ, hallani fog-e még a világ a Hudson-féle tervezetről, vagy sem. A lapok jelentése szerint még egy német pénzügyi szaktértő érkezett Londonba, Martins, aki bizalmas tanácsadója Wohltatnak és állítólag újabb utasításokat hozott. Wohltat egyébként részletes jelentést tett Göringnek a londoni megbeszélésekről.

A Daily Mail élesen támadja Hudsont és azt írja, hogy nagyfokú tehetségtelenségről tett tanubizonyosságot. A félhivatalos Times szerint

Hudson tárgyalásai nem állottak ellentétben Anglia nemzeti politikájával.

Hudson a német propaganda áldozata lett

A francia lapok továbbra is zavarosan írnak arról a tárgyalásról, amely Hudson angol külkereskedelmi államtitkár és Wohltat német külkereskedelmi megbízott között lefolyt. A Petit Parisien a következőket írja: Sajátságos, hogy ezekben a súlyos pillanatokban, amikor Anglia és Franciaország karöltve magára vállalta Európára erkölcsi és anyagi helyzetének biztosítását, akad Chamberlain miniszterelnöknek egy munkatársa, aki a saját tervei szerint, még hozzá pénzügyi alapon, tárgyalni kezd egy német megbízottal, akinek egyedüli óhaja csak az lehet, hogy Németország gazdasági hegemóniáját biztosítsa Európa felett. Ez az incidens kellekppen bizonyította, hogy a nemzeti szocializmus továbbra is perfid marad és hogy kiérdemli a legtokéletesebb bizalmatlanságot úgy nálunk, mint Londonban. Wohltat és mindazok az ügygüyek, akik Wohltattal együtt azt hiszik, hogy terveiket keresztülvisszik, nagyon sokra becsülik önmagukat.

A L'Époque ezeket írja: Eltekintve attól

lehetősége tehát az Északamerikai Egyesült Államok és a Szovjet kezében van. Mert nincs hatalmi túlsúly és nincs teljes bekerítés mindaddig, míg Amerikát európai háborús konfliktus esetén a semlegességi törvény eltiltja még a fegyverzállástól is és az orosz szovjet érdektelenségét nyilvánítja.

Ha Amerika kifejezetten a nyugati hatalmak mellé állana és a semlegességi törvény megváltoztatásával megvolna a lehetőség, hogy aktíve támogassa egy esetleges háborúban Angliát és Franciaországot, akkor ezzel szemben Oroszország és Németország megegyezése az erők eloszlását paralizálhatná és a béke biztosított lenne. A Szovjet és a harmadik birodalom között a világszemléleti differenciáktól eltekintve semmiféle ellentét nincsen. Területi igényeik egymással szemben nincsenek és Oroszországot közvetlenül Németország gyarmati követelése sem érdeklik. A nagy ázsiai biro-

New Cronicle abszurdumnak nevezi a Hudson tervet és azt írja, hogy már az első pillanatban mindenki tudhatta, hogy Hitler Adolf megvételével fogja visszautasítani.

Hudson államtitkár egyébként továbbra is a helyén marad. Tegnap este illetékes helyen a leghatározottabban kijelentették, hogy semmi ok nincs az államtitkár távozására.

A Times Hudson ajánlatával vezércikkben foglalkozik és megállapítja, hogy semmi olyan nem történt, ami ne lenne összeegyeztethető Anglia nemzeti politikájával. Ha Hudson tudta volna, hogy ártatlan kijelentése milyen visszhangot fog kelteni a német sajtóban, soha nem folytatott volna ilyen bizalmas beszélgetést Wohltattal. Hudson csak próbára tette az egyik német hivatalos tényező titoktartási fegyelmezettségét és ez tárgyalás közben bármilyen hivatalos tényezővel megtörténhetett volna.

a hihetetlen érzéketlenségtől, amely a miniszteri etikával szemben megnyilatkozott, Hudson kereskedelmi alminiszter terve zavaros naivitásnak tekinthető. Ha Hitler kancellár akarta volna, a legutóbbi esztendőben legalább tízszer alkalma nyílt volna értésére adni a demokrata hatalmaknak, hogy hajlandó elfogadni egy Hudson-féle ajánlatot. Legutóbb akkor kerülhetett volna erre sor, amikor a német csapatok bevonultak Prágába. Maga a bevonulás ténye kellőképpen igazolja, hogy a nemzeti szocialista vezetők Németország gazdasági előnyeit az európai uralomvágy mögé helyezik. Hudson angol kereskedelmi alminiszter egész egyszerűen a német propaganda áldozata lett, amely jelenleg egy látszat-békepropaganda, azonban a valóságban csúnya csalás.

A L'Humanité arról ír, hogy Hudson ajánlata tévesen világította meg a való helyzetet, mert az egészségétől duzzadó angol reakció megnyilatkozását kénytelen volt úgy feltüntetni, mintha az a saját kezdeményezése lenne.

dalom gazdasági lehetőségeinek kihasználására az adottságok inkább vannak meg Németországgal való együttműködés révén, mint akár Angliával, akár Franciaországgal. És talán folyik is ilyen irányban tárgyalások, mert feltűnik, hogy úgy Moszkva, mint Berlin az azelőtti egymás elleni kirohanások helyett mélységesen hallgatnak.

Valamennyi állam hangoztatja békekészségét és az emberekben soha nem élt olyan mélyeséges ellenszenv a háború ellen, mint ma. Az emberek és az emberi közösségek, az államok, nem akarnak háborút. Hogy a béke valóban biztosított is legyen, azon múlik, hogy Amerika is, Oroszország is ne avatkozzék az európai ügyekbe és őrizze meg legteljesebb semlegességét. A mai szövetségek a hatalmi túlsúly elnyerésével a háború győzelmese befőzésére irányulnak. Inkább ne legyenek szövetségek, ha a béke megőrzésének ez az ára.

Wohltat bizalmasa Londonba érkezett

Wagy feltűnést keltett, hogy hétfőn este az angol fővárosba érkezett Martin dr., a német közigazgatási élet egyik vezető tagja, Wohltat külügyminiszteri igazgató egyik legbizalmasabb munkatársa. Martin londoni látogatását a legkülönfélébb módon kommentálják és úgy tudják, hogy az a tény áll utazása mögött, hogy Wohltat beható tanácskozásokat folytatott londoni tartózkodása idején Chamberlain miniszterelnök első munkatársával is és erről a megbeszéléséről Berlinbe visszatérve, azonnal jelentést tett Göring vezértábornagynak. Valószínű, hogy ennek a következménye volt Martin küldetése.

CHAMBERLAIN TUDOTT A HUDSON-TERVRŐL

Berlinből jelentik: a sajtó a leghatározottabban visszautasítja a Hudson féle kölcsöntervet. A Börsenzeitung szerint Hudson még pönteken tájékoztatta Chamberlain miniszterelnököt a dolgról. A lap szerint az angolok kompromittálni akarták Németországot. A Lokalanzeiger azt írja, hogy angol mézes madzag-

ról van szó. A Nachtausgabe szerint pedig most már bizonyos, hogy Anliában még azok is, akik a megértés mellett vannak, olyan feltételeket szabnak, amelyek eleve kizárják Németország egyenjoguságát.

A NEWS CRONICLE SZERINT AZ ÖSSZES ANGOL KÖRÖK RÉGEN TUDTAK AZ AJÁNLATRÓL

Londonból jelentik: A News Cronicle külpolitikai rovatának vezetője felhívja a közvéleményt, hogy Hudson kölcsön-ajánlatáról, amelyet Németországnak tett,

az Egyesült Államokban már hetekkel ezelőtt tudtak.

A lap ebből azt a következtetést vonja le, hogy Hudson ajánlatát

az összes angol tényezők előzetesen áttanulmányozták.

Lehetetlen az a beállítás, mintha Hudson csak véletlenül vetette volna fel a kérdést a Wohltattal folytatott fesztelen eszecsere során.

II. Danzig

Hitler Tannenbergen fog beszélni

Rómából jelentik: A Popolo di Roma értesülése szerint Hitler német birodalmi vezér rég várt beszédét augusztus 27-én mondja el Tannenbergen, a német hadviseltek nagygyűlésén.

FÖRSTER SZERINT DANZIGBAN NYUGALOM VAN

Berlinből jelentik: Förster danzigi körzetvezető a Völkische Beobachterben hosszabb cikket ír a danzigi kérdéstről. Teljes egészében valótlán az az állítás, — írja Förster — hogy Danzigban össze-visszaság uralkodna. Danzigban meg van ugyan az akarat az eseményekkel szembeni felkészültségre, de különben a legtokéletesebb nyugalom és rend uralkodik a városban. Ha 1919-ben a népek örendelkezési jogát a danzigi lakosságra is alkalmazták, akkor sohasem keletkezett volna ez az értelmetlen szabadállam. A danzigiaknak az a kívánságuk, hogy visszatérjenek a birodalomba, éppen olyan régi, mint maga a danzigi szabadállam. Bizonyára az angolok és franciák is mindent megtettek volna, hogy visszaszerezzenek olyan területeket, amelyen nemzetekhez tartozó néptömegek

lagnak. Nem törődnek más államférfiak, vagy újságírók kívánságaival. Nagy felelőtlenségre mutatnak, ha — különösen angol részről — igyekeznek Lengyelországot felbuztatni, hogy a danzigi kérdésben semmiféle körülmények között se engedjen. Londonban tehát inkább akarják az emberek százezreit harcba vinni, mint megadni négy százalékos danzigi német magától értetődő jogát. Danzignak elég ereje van ahhoz, hogy megvédje jogait. Hisszük, hogy Hitler visszavezet bennünket az anyaországba — fejezi be cikkét a danzigi körzetvezető.

NEM TÖRTÉNT ÚJABB DANZIGI HATÁRSÉRTÉS

Varsóból jelentik: A Pat ügynökség megcáfolja azon német híradást, amely szerint a danzigi és lengyel határ mentén határsérelm történt volna. A lengyel sajtó egyhangúan állapítja meg, hogy

a határsértés nem történt meg és a híradás német propaganda, amelynek érdeke, hogy ilyen események történjenek.

III. Moszkva

A Szovjet játszik — a német közeledéssel

Londonból jelentik: Echange Telegraph jelentése szerint Seeds, moszkvai angol nagykövetnek Molotov külügyi népbiztossal folytatott tanácskozása során a legtovább nehézséget sikerült elhárítani. Angol politikai körökben nem hiszik, hogy a Hudson affér kedvezőtlen befolyással lenne a moszkvai tárgyalások légkörére. A Daily Telegraph szerint nagy hiba volna különös politikai jelentőséget tulajdonítani a né-

met-szovjet gazdasági tárgyalásoknak. A Times szerint nagy meglepetést okozna, ha a német-szovjet tárgyalások eredményre vezetnének. Valószínű, hogy Moszkva csak játszik, amikor úgy tünteti fel a helyzetet, mintha közeledni kívánna Németországhoz. A szovjet kormány ezzel a lépésével csak erősíteni kívánja a maga helyzetét az Angliával és Franciaországgal folytatott tárgyalásokon.

A Szovjet leckét akar adni

Moszkvából jelentik: Kuznetsov haditengerészeti népbiztos húsz ezer munkás előtt beszédet mondott a haditengerészeti megerősítéséről. — Tudvalevő — mondotta —, hogy egyes kellemetlen szomszádainknak, így a távolkeletieknek, szükségük van arra, hogy haderőnkől leckét kapjanak és meggyőződjenek arról, hogy határaink sérthetetlenek. Haditengerészeti ipa-

runk oly fejlett és hatalmas, hogy nagy hadihajókat építhetünk. A Balti-tengeren egységeink számát ötvenre emeltük és a feketetengeri flotta fejlesztése folyamatban van. A Csendes Óceánon a sorhajók és tengeralattjárók száma száz, az északi flotta pedig ugyanígy fejlődőben van. Programunk keresztülvitele a Szovjetkőztársaságot tengeri hatalommá teszi.

IV. A Vatikán

Béketervet készít a Szentatyá

ja a világ számára megszilárdítani.

Hír szerint enciklikát kíván megszövegezni, a melyet esetleg már augusztus 15-én, vagy legkésőbb szeptember elsején ad majd ki. Az enciklika a világ népeihez intézett békeszózatot fogja tartalmazni.

V. London

A munkáspárt Chamberlain mellett

Londonból jelentik: Az alsóház ülésén felszólalt Odín, az angol munkáspárt egyik vezetője és a következőket mondotta:

— Nemzetközi helyzetet nagyon nyugtalanítóan tartom, mégis az az érzésem, hogy a nagy ellentéteket békés úton is el lehet intézni és nagyon szerencsés volt Chamberlain miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy lehetőleg

minden áldozatot meg kell hozni a béke érdekében.

MINDENNAPOS AZ ANGOL REPÜLŐ PÁRIS FELETTI KIRÁNDULÁSA

Az angol-kínai társaság vezetősége közölt juttatott el a lapokhoz a tokiói társaságokkal kapcsolatban, amely szerint Kína behagyása nem egyeztethető össze a kínai-hatami paktummal és a népszövetség határozattal, amit a japán-kínai háború megütésekor Genfben hoztak.

Deficites a newyorki világkiállítás

Newyorkból jelentik: A világkiállítás után a látogatók száma messze a várakozás maradt, súlyos anyagi válsággal küzd. A költség takarékoságból elbocsátott 1200 alkalmazottat és 33 százalékkal csökkentette a bér díjakat, de eddig csak a fele folyt be azok kiadásoknak, mint amennyire szükség lett volna, hogy az óriási költségek megtérüljenek.

Kanton környékét blokád alá helyezték

Hongkongból jelentik: A japánok ma napos zárlatot léptetnek életbe Kantonnál. A zárlat a külföldi hajókat nem érinti, de ez jelenti, hogy blokád alá veszik a Kanton szemközti lévő Sanin-szigetet is, amely az ide nek tartózkodási helye.

Október 25-én választ Anglia

Londonból jelentik: A Daily Sketch jelenti, hogy az angol kormány azon lévén, hogy ország belső helyzetét mielőbb kedvező formában tisztázza, október 25-ikére kitűzte az általános választásokat.

Elmaradt a magyar-szlovák gazdasági tárgyalás

Pozsonyban jelentik: A Rador értesíti, hogy a magyar-szlovák gazdasági tárgyalások elhalasztását Magyarország kormányvezetője és az választ képez a utóbbi időben szlovák sajtó által Magyarország ellen folytatott kampányra.

Izgatás a mossuli petróleumvidéken

Bagdadból jelentik: Az iraki kormány moszuli tartományban lévő Sindjar és Shai környékén ostromállapotot léptetett életbe. Az intézkedés oka az, hogy meg akarják ez a környéket az izgatóktól tisztítani, akik közül sokat a hadbírósnak adtak át.

SCALAP

A sztárok parádéja

pazar kiállítású film,

Chaplin, Stan-Bran,
Greta Garbo

stb. nagy sztárok imitációival
Legújabb Metro-journal

Harcserű felvonulás Blériot emlékére

Annak emlékére, hogy Blériot francia mérnök három évtizeddel ezelőtt átrepülte a La Manche-csatornát, az angol katonai repülők eddig még ki nem fejtett horderejű teljesítménye állalkozik, amely abból áll, hogy támadó akciókban hagyják el az angol partokat, Páris és Lyonon keresztül haladva, érintik a biszka-öblöt és elrepülnek a Földközi-tenger partjára. A harcserű felvonulásban 60 angol bomba- és repülőgép vesz részt és amikor francia tehergépkocsi érnek, a monstre felvonuláshoz 50 francia repülőgép fog csatlakozni.

A HABZÓ FOGPÉP

A nagy tubus Lel 20. — A kis tubus Lel 10.—

Megnyugtató választ kapott Halifaxtól a londoni kínai követ

Anglia nem változtat magatartásán, de elismeri, hogy Tientsin japán megszállás alatt áll
Csank Kai Sek elpártolással vádolja Angliát

Tokióból jelentik: Kedden reggel az angol japán megbízottak ülést tartottak, amelyen a kínai helyzetet tárgyalták.

CRAIGIE NAGYKÖVET SZERINT ANGLIA NEM HAGYTA EL KINÁT

Tokióból jelentik: A Domei távirati ügység jelentése szerint Róbert Craigie angol követ fogadta a sajtó munkatársait és utkövetot tett a tientsini egyezmény ügyé- Hangsúlyozta, hogy a város jelenleg japán kezén van. Kijelentette továbbá, hogy a meg-egyező nem jelenti azt, hogy

az angol politika cserbenhagyta volna Kínát.

A meg-egyezős alapja az adottság, hogy a japánok által megszállt területről van szó és hogy az angol kormány ezen a területen biztosítani akarja állampolgárainak érdekeit. A tientsini megállapodás érvénye tehát kiterjed minden területre, amely jelenleg japán megszállás alatt áll.

CSANG-KAI-SEK A TÁVOLKELETI MÜNCHENRŐL

Csungkingből jelentik: Csang-Kai-Sek tá- nagy tegnap este beszédet mondott, amely- során többek között kijelentette, hogy Ang- elpártolása ellenére Kína tovább folytatja a- rát, mert elegendő anyagtartalékkal ren- dezik és az új helyzet nem találta váratlanul. A távolkeleti München teljesen lehetetlen, mert az nem Csehszlovákia, amelyet a világhábo- s a békeszerződések hoztak létre.

AMERIKA TILTAKOZIK A JAPÁNOK MAGATARTÁSA MIATT

Washingtonból jelentik: Hull külügyi ál- tittkár sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy Kínában néhány esetben japán-amerikai ü- tődés támadt. Az amerikai kormány több- sben tiltakozó jegyzéket intézett a tokiói kor- nyhhoz és a haditengerészeti miniszter is ki- entette, hogy a hankai helyi japán parancs- ságnál hasonló esetek miatt kifejezte tiltá- sását.

LONDONI KINAI NAGYKÖVET HALIFAX KÜLÜGYMINISZTERNÉL

Az Angliában megalakult Kína barátainak egyesülete tiltakozást emelt a tokiói meg-egyezős

Roosevelt helyreállítja demokratapárt egységét

Diplomáciai körökben megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak annak a megbeszél- nek, amely Roosevelttel köztársasági elnök és Hiley, a demokrata párt elnöke között lefolyt. A meg-egyezős sikerül, valamennyi demokrata párttag az elnök köré csoportosul és lehetővé teszi nyújt arra, hogy úgy belpolitikai, mint külpolitikai vonatkozásban fölényes több- sget biztosítson magának.

ellen. A tokiói megállapodást úgy tekintik, mint Kína cserbenhagyását és mint a kilenchtalmi egyezményrel és a nepszövetségi okmányokkal összeférhetetlen megállapodást.

Kína londoni nagykövete kedden délelőtt

felkereste az angol külügyi hivatalt, hogy ér- deklődjék az angol-japán egyezmény részletei iránt. Politikai körök nézete szerint Halifax kül- ügyminiszter megerősítette, hogy a Tokióban megkötött egyezmény nem jelenti Anglia kínai politikájának megváltoztatását, vagy hogy Ang- lia megtagadja Kínától a támogatást, ha az módjában áll. A kínai nagykövet meglepéssel fogadta az angol külügyminiszter nyilatkozatát.

ANGLIA TOKIOI SZEREPE A NÉMET LAPOKBAN

Berlinből jelentik: A német sajtó élénken foglalkozik Chamberlain angol miniszterelnök kijelentéseivel, amelyek a távolkeleti helyzetre vonatkoznak. A Berliner Börsenzeitung az an- gol-japán szerződésre vonatkozólag megjegyzi, hogy

Anglia kétes szerepet játszik Tokióban.

Sevillát, a spanyol monarchisták főfőszékét elzárták a világtól

A Franco-ellenes mozgalom nem öltött komoly arányokat
Aranda tábornok összeegyezteti a spanyol érdekeket

Gibraltárból jelentik: Ideérkezett hírek szerint Szevilla el van vágva Spanyolország töb- bi részétől és a városba vezető útvonalakat erős őrizet alatt tartják. Ennek az intézkedésnek az okáról nem lehet semmit sem tudni. Annyit azonban bizonyosra vesznek, hogy Szevillában komoly a helyzet. Annak ellenére, hogy a határvidékeken rend van, a hatóságok intézkedésére katonai osztagokkal megerősítették a határokat.

Franco ura a helyzetnek

Párisból jelentik: Hivatalos spanyol körök kijelentése szerint Franco tábornok feltétlen ura a helyzetnek és

aggodalmat keltő mozgalmak az ország te- rületén nincsenek.

A fallangisták és a tisztikar ellenségeskedés- ről nem lehet beszélni, mert a tisztikar jó része maga is fallangista. Arnyalati különbségek van- nak ugyan, de ez mindenütt meg van és ezek nem súlyosak. Párisi politikai körök véleménye szer- int Quipeo de Llano tábornok elmozdítása nem egyéb, mint egy fegyelmet nehezen tűró katona személyes ügye.

CÁFOLJAK QUIPEO TABORNOK ELMENEKÜLÉSÉT

Párisból jelentik: A lapok a spanyol hely- zettel foglalkozva azt írják, hogy a fallangista mozgalom ki akarja küszöbölni a monarchista irányzatot, amelynek két vezetője volt: Quipeo de Llano és Yagues tábornok. A francia lapok szerint Llano tábornok már elmenekült az or- szágból. Yagues pedig több magasrangú tiszt- társával együtt letartóztatásban van.

A spanyol belügyminisztérium cáfolja a francia híresztelést.

Hivatalosan jelentik: Aparentalan az a hír, hogy Llano tábornok Franciaországba utazott.

ARANDA TABORNOK ANGOL TÁJÉKOZO- DÁST KERES

Párisból jelentik: Aranda tábornok magán- természetű megbízást kapott, hogy Angliába utazzon. A tábornok az utóbbi heteket Német- országban töltötte és most Lisszabonba érke- zett. Az újságíróknak kijelentette, hogy

nem ellenzi a spanyol-angol barátság ki- fejlesztését,

sőt Franco tábornoktól utasítást kapott, hogy igyekezzék barátságos gazdasági és kereskedel- mi kapcsolatokat keresni Angliával. Ez termé- szetesen

nem befolyásolhatja Spanyolország politi- kai szövetségét és szabadságát.

ELMOZDITOTTAK ÁLLÁSABÓL AZ „ABC” FŐSZERKESZTŐJÉT

Carreterot, az ABC című lap főszerkesztő- jét, felfüggesztették állásából. Eltávolítása bel- ügyminiszteri rendeletre történt, miután a lap szöszmerint hozta Quipeo tábornok beszédét.

PETAINE TABORNAGY MISSZIÓJA

Franciaország burgosi nagykövete, Petain tábornagy, visszaérkezett Párisba. Az újságírók- nak kijelentette, hogy küldetése nagyon nehéz és még távolról sincs befejezve. Elmondotta, hogy jelentéstartó végett érkezett vissza és utá- na ismét visszautazik Spanyolországba.

A német külügyminisztérium képviselője Istanbulban

Kircholt dr., a német külügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője, háromhetes tartózkodásra Istanbulba érkezett. Kircholt ki- jelentette a hírlapíróknak, hogy istanbuli utaza- sa nem áll kapcsolatban az európai helyzettel.

Kétezer esztendő előtti állampolgársági per, amikor a római birodalom legnagyobb szónoka kelt védelmére kora jeles tehetségű költőjének

Korunkban gyakoriak az állampolgárság körüli igazságkeresések. Sokan annak idején elmulasztották, hogy magukat felvétsék az állampolgárok jegyzékébe. Sokan vannak, akiket a jelentkezéskor valamely okból elutasítottak. Sokan vannak olyanok is, akiket felvettek, de később — valamely hatóságnak, vagy magánszemélynek feljelentése alapján, hogy a beírás nem volt jogos, — töröltek. Mindazok az emberek törvényszékhöz, ítéletáblához folyamodnak és állampolgárságuk elismerését kérik.

Semmi sem új a nap alatt.

Ilyen állampolgársági pereskedések már az ókorban, a rómaiak idejében is folytak.

Kétezer esztendő előtt A. Licinius Archias, ismertevű költő, volt kénytelen a bíróság elé állani, hogy kétségbevonat állampolgárságát elismertesse.

A. Licinius Archias Krisztus előtt 120-ban született Antiochiában. Ifjú korában sokat utazt

zott Kisázsiaiban, Görögországban, majd Itáliába került. Fényes tehetségével mindenütt kitűnt. Krisztus előtt 93-ban M. Lucullus annyira megkedvelte a jeles tehetségű költőt, hogy sokat tartotta maga körül és utazásaira is magával vitte. Heraclea itáliai város polgárjogot adott Licinius Archiasnak. Ezzel hozzájutott a római polgárjoghoz is, amennyiben Heraclea szövetséges viszonyban volt Rómával. Krisztus előtt 89-ben M. Plautius Silvanus és C. Papirius Carbo néptribunok az utánuk Lex Plautia Papiria néven ismeretes törvényt hozták, hogy, akik a szövetséges városok valamelyikében polgárjogot nyertek, ha a törvény kihirdetésekor Itáliában laktak és hatvan nap leforgása alatt valamely praetornál jelentkeztek, római polgárjogot is nyerjenek. A. Licinius Archias ennek a jelentkezési kötelezettségnek eleget tett és megjelent Qu. Metellus Pius praetornál, aki föl is vette a névjegyzékbe.

Kétezer év előtti denúncians

Minden római polgár öt évenként census — vagyoni becslés — alá esett és ezen személyesen kellett jelentkezni. Ilyen census Krisztus előtt 86 és 70 között folyt a római birodalom területén. A. Licinius Archias azonban ebben az időben Lucullus társaságában Ázsiában járt és távol maradt a census alkalmával való jelentkezéstől. Egy Grattius nevű egyén, akiről az utókor semmi közelebbit nem tud és aki valószínűleg valami miatt megharagudott a költőre, mivel vagy nem írt róla verset, vagy pedig csipős strofát írt róla, feljelentette Krisztus előtt 72-ben, hogy az egyik censusnál elmulasztotta a jelentkezést és ennek alapján a római polgárjog nem illeti meg.

Ilyen állampolgársági pereskedések már az ókorban, a rómaiak idejében is folytak.

A perbevonat A. Licinius Archias korának legnagyobb szónokához és legjelesebb ügyvédjéhez, Marcus Tullius Cicerohoz fordult. Cicero, aki tisztelte a költő tehetségét, szívesen vállalkozott a védelemre. Feladata nem volt nehéz. Jogi érvet éppen ezért is keveset hoz fel, annál inkább dícsőíti azonban beszédében a tudományt és költészetet és hangsúlyozza, hogy a tudósok és költők mennyire büszkének kell lenniük minden ilyen állampolgárra.

Cicero beszéde XII fejezetből és 32 cikkelyből áll. Megfelel a szónoklaton minden formájának. Az 1—4 cikkely a bevezetés, az 5—30 cikkely a tárgyalás és a 31—32 cikkely a befejezés.

Elmondja, kötelességének tartotta a védelmet elvállalni, mert nagybecsűli a költészetet általában és A. Licinius Archias személyét is. Ismerteti a tekintélyes családból származó költő pályafutását és azt, hogy miként jutott római polgárjoghoz. Részletesen fejtegeti Plautius Silvanus és Papirius Carbo néptribunok törvényét és a költőnek, aki a törvény kihirdetésekor már több évig Rómában lakott, Qu. Metellus praetornál való jelentkezését, Cicero azután így folytatta:

FELVONULNAK A TANUK

— Ha már semmi másról nincs szó, mint polgári jogról és törvényről, nem kellene tovább beszélnem és az ügy be volna fejezve. Mert Grattius ugyan mit nyilváníthat az elmondottakból érvénytelennek? Tán azt vonja kétségbe, hogy A. Licinius Archias be volt írva Heracleában? Vannak itt heracleai kiküldöttek, nagyon tekintélyes férfiak. Megbízatással és hivatalos bizonyítékkal jöttek éppen e tör-

vényszéki tárgyalásra. Ezek azt mondják, hogy A. Licinius Archias be volt írva heracleabeli-nék.

Cicero azután azt bizonyítja, érvekkel és adatokkal, hogy a költő a két néptribun törvényének megjelenésekor Rómában lakott és hogy a praetornál jelentkezett. Gúnyosan kérdi a jelenlevő Grattiusot, hogy talán kétségbevonja Qu. Metellus praetor névjegyzékének hitelességét? Metellus — mondja — mindenkifelett lelkiismeretes és törvényisztelő ember, nagy pontosságot fejtett ki és ebben a névjegyzékben, bírák, semmi vakarást nem látok A. Licinius Archias nevében és neve körül.

— Minthogy pedig ez a tény, — kérdi Cicero — hogyan van az, hogy mégis kétségbe vonjátok a költő polgári jogát? Grattius ismételtén A. Licinius Archias vagyoni kimutatá-

sát szorgalmazza. A költő azonban az utóbbi censusok alatt Lucullus és Lentulus nagyszámú kiséretében a seregnél utazásba a vagyoni becslés azonban nem a polgári jog zinyítja, hanem csak azt mutatja, hogy az becslés alá kerül, már akkor mint polgár szerepel. Írások és bizonyítékok vannak róla. A. Licinius Archias a becslés előtt és utána méltelenül élt hivatalos helyeken polgári val és azt mindenkor és mindenhol elismert.

A kitűnő védőügyvéd újból részletesen merteti a költő jeles kiválóságait és felháromozza még nem lenne római polgárjoga, megelene adnunk azt neki! Rámutat arra, hogy különböző országokban és városokban mi időben mennyire megbecsülték a költőt és büszkéek voltak rájuk. Homerosz görög költő hét város versengett és mindenik a magáét akarta. Mint római polgár különben nem költeményeivel szerzett érdemeket, hanem az is, hogy a seregnél Ázsiában járt. Ha Licinius Archias nem lett volna törvény szerinti római polgár, nem érthette volna el, hogy valamely hadvezér polgárjoggal ajándékozza.

A hatalmas védőbeszéd így végződik:

— Amit ez ügyben szokásom szerint — den és egyszerűen elmondtam, meg vagy győződve, hogy helyesléltek mindannyian. Pedig a fórum és a törvényszék szokásaitól térően úgy a férfi tehetségéről, mint az ítéletéről beszéltém, remélem, bírák, jón veszték, mit arról, aki itt törvényt lát, bizt tudok.

IGAZSÁGOS ÍTELET

Cicero beszéde nem maradt hatástalan bírák Grattius feljelentését —, mint alaptalan — elutasították és A. Licinius Archias római állampolgárságát elismerték.

Ime, így folyt le kétezer év előtti a régi mában egy állampolgársági per.

A per adatainak feltáráshoz nem volt szükség levéltári búvárlásokra. Hieszen ezek a ierak már régen eltűntek, különben is, Cicero szöveit annak idején a gimnáziumban tanuló Jóléltű tudós tanárok Cicero és más jeles mai férfiak műveit a latin eredetiből a diákok részére szóról-szóra magyarra fordították. A fordítások voltak az úgynevezett pus. Ilyen puskát bányászatmal elő nemrég diákok belüli holmijaim gazdag lomtárából. A puskát T. Ciceronak A. Licinius Archias védelmében mondott beszédének fordítását tartalmazza, s egesz magyarul jegyzetekkel. Megírtam a mai embernek okulására.

Kubán Eö

Hogyan fogták el a hat millió OFA betörés megszökött tettesét

Bucurestiből jelentik: Részletesen beszámoltak a fővárosi lapok arról, hogy Florica Florescu a „farkasszaj” nevű betörőszerszám „avatott” kezelője, az elmúlt télen Brassóban az OFA részvénytársaságnál elkövetett

hatmillió leies betörés egyik tettese

a múlt napokban a bucaresti törvényszék folyosójáról megszökött.

Florica Florescu Bucurestiből egyenesen Constantába utazott, ahonnan külföldre igyekezett szökni, tegnap tartóztatták le a Constanta melletti Anadolchói községben. Elfogatásának körülményei a következők:

Titorian Virgil constantai pénzügyi ellenőr hivatalos útjáról volt visszatérőben Anadolchói községből, amikor az uccán ismeretlen egyén állította meg és két vadonatúj angol szövetből készült ruhát kínált fel megvételre. A pénzügyi ellenőr kijelentette: pillanatnyilag nem rendelkezik a kért összeggel, amit különben sem hajlandó megadni — 2000 leiről volt szó —, jöjjön egy óra múlva az egyik kávéházba, ahol megkötik a végleges vásárt. Titoriannak gy-

nus volt az illető, aki ilyen rendkívüli cseső akart túladni a ruhán és ezért értesítette a köcsendőrőrmesterét, hogy vegyen részt ő is a tárgyaláson.

A megállapított időpontban valóban megjelent az illető, akit a csendőrőrmester felszólított, hogy igazolja a ruhák eredetét. Rövid vallatás során vallotta, hogy

Florica Florescunak hívják és néhány nappal ezelőtt megszökött az ifjovi törvényszék folyosójáról.

Elmondotta, minden áron pénzt akart szerezni, hogy külföldre szökjön. Pár napos constantai tartózkodása alatt két betörést is végzett, de azok, mint kiderült, nem jártak annyi haszonnal, hogy felezzék a hajójegyet.

A constantai rendőrség, ahová az elfogott töröt szállították, azonnal értesítette a fővárosi rendőrprefekturát, ahonnan a következő napon két detív szállott ki és a fővárosba kísérte a szökött gyencet.

AUGUSZTUS
6

Református népünnepély

Ujkisodán egyházi építkezés alapja javára

Litvinovot nem engedik franciaországba utazni

Day Mail varsói levelezője szerint úgy hírlik, hogy a Szovjet politikai irodája megengedélyt Litvinov volt külügyi népbiztosra, hogy a franciaországi Vichybe utazzék az oroszok céljából. Ez a döntés moszkvai körökben is nagy feltűnést keltett.

KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE

UTLEVEL NÉLKÜL, csak személyazonossági igazolvánnyal. 1939. augusztus 10—16-ig:
Részvételi díj: Lei 1900.—

A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető. Utolsó jelentkezés: 1939. aug. 2.

Beiratkozások a „ROMANIA” menetjegyirodákban. — KÖZPONTI BANK, Temesvár, I. ker. Alba Iulia-ucca 1. szám. Telefon 15—15. — BIRDEV, Temesvár, IV. ker., I. C. Bratianu-u. 45. Telefon 26—83.

13 éves tengerészcadét kálváriája és történelmi harca az igazságért

Bőből jelentik: Minden országban jelesnek a komoly és indokolt rehabilitáció, amelynek az a célja, hogy a bűnösöket, akik húsz, vagy annál nem követtek el újabb törvénykezést, mentesítsék régebbi bűneik társadalmi és morális következményeit és így lehetővé tegyék számukra, hogy a társadalom ismét befogadhassa őket. A jelenül akadnak mozgalmak, amelyek a bűnösöket emberekként tekintik megmenekülnek. Ilyen mozgalom volt Franciaországban a Dreyfus-ügy, Angliában pedig az Archer-ügy, amelyről ugyan alig tudnak a közönségek, de amely mégis sarkalatos pont volt az angol igazságszolgáltatásában.

Az arányokat öltött affér — aminek a főszereplője a Woolcott író elevenít föl — egy bűnös incidensből sarjadt ki. A történet az Archer Shee, akkor tizenhároméves, 1908. év végén a gyermek apja, Marshall Shee liverpooli bankár az osbornei tengerészeti Akadémia parancsnokságát kapott, hogy tizenhároméves kislányát az Akadémiáról, mert az, alaposan megfontolt, ellopta egyik kadettársát öt shillingért postautalványát. A kétségbeesésben Osborne-ba utazott. Fia a tizenhároméves tagadta a lopás elkövetését, mert nem tudja mire alapítják a sü-

kor már az angol sajtónak szenzációja volt az Archer Shee-ügy, amelynek tárgyalásán Carson ügyvéd így ismertette védenca előterjesztését:

— Egy tizenhároméves gyermeket egész életére megbélyegezték azzal, hogy tolvajnak és csalónak nyilvánították. Tiltakozom egy gyermekkel szemben elkövetett igazságtalanság ellen, amelyet úgy követtek el, hogy a szülők nem is értesítették az ügyről és nem adtak nekik lehetőséget arra, hogy a gyermek védelmét előterjessék. Ez a kis fiú az első naptól kezdve, mostanáig nem változtatta meg azt az állítását, hogy ártatlan, akár parancsnok, akár kapitánya kihallgatásának tűzpróbáját állta ki, akár pedig szülei igyekeztek meggyőzni őt szelíd szavakkal, hogy tegyen beismert vallomást.

A tárgyalás során kiderült, hogy a tengerészeti hatóság nem vette figyelembe a lopási ügy igen fontos mozzanatát. A kislányt szülei bőven ellátták zsebpénzzel, de ha ennek ellenére Archer mégis ellopta volna a postautalványt, akkor nem jelentette volna be felettesének, hogy a postahivatalba megy és nem hívta volna el magát egyik kadettársát. Amikor a károsult kadett bejelentette az utalvány eltűnését, a parancsnok telefonált a postahivatalba, ahol közölték vele, hogy az utalvány beváltották. Ezen a napon ment Archer Shee a postahivatalba és így született meg ellene a lopás vádjára.

A tárgyaláson a postatisztviselő, Anna Clara Tucker kihallgatása döntötte el az ügy sorsát.

ÁRTATLAN!

Miss Tucker emlékezett arra, hogy a kritikus napon két kadett jelentkezett a postahivatalban, az egyik 15 schilling és 6 pennyre, a másik pedig 14 schilling 9 pennyre szóló postautalványt vásárolt. Emlékezett a postakiszasszony arra is, hogy az egyik kadett beváltott egy postautalványt, de nem tudná felismerni azt a kadettet, aki a pénzt felvette. Arra azonban határozottan emlékezett, hogy a postautalványt az váltotta be, aki 15 schilling 6 pennyre postautalványt vásárolt. A postakiszasszony aznap jelentéséből kiderült, hogy ezt a postautalványt George Archer-Shee kadett vásárolta, tehát csak ő lehetett a bűnös.

Az ügyvéd azonban keresztkérdések alá vette a postakiszasszonyt, aki bevallotta, hogy nem tud visszaemlékezni arra, vajjon valóban Archer-Shee váltotta-e be a postautalványt.

Beismerte, hogy mialatt a postautalványt vásároló Archer Shee nevét beírta a kimutatásba, a kadett már elhagyhatta az ablakot és egy másik kadett léphetett helyébe, aki benyújtotta beváltásra a 15 schillinges postautalványt.

Ennek a lehetőségét ő nem tagadja és nyomban hangoztatta azt, hogy ő sohasem váltotta meg Archer Shee kadettet az ellopott postautalvány beváltásával. Most már visszavonta azt a vallomást is, hogy csak az a kadett válthatta be a postautalványt, aki a 15 schillinges postautalványt vásárolta.

A koronatanu kihallgatása után maga Sir Rufus főállamügyész bejelentette, hogy a bizonyítási eljárás beigazolta, hogy nem George Archer Shee váltotta be a postautalványt és ezért elismeri ártatlanságát.

Az Archer Shee eset hőse a háború kitörésekor Amerikában tartózkodott, ahol állásban volt. Az 1914-ben 19 éves Archer Shee hazautazott Angliába, önként jelentkezett katonának és mint alhadnagy 1914. októberében hősi halált halt az Ypres-i fronton... Halála közelébe 25. évfordulója alkalmából elevenített fel elfeledett történetét, amely az angol igazságszolgáltatás demokratizálásához vezetett.

Hatalmas erejű szélvihar vonult el Bucuresti felett

Bucurestiből jelentik: Hétfőn este 10 óra tájban hatalmas szélvihar és felhőszakadás pusztított a fővárosban. Bérpalota magasságú poroszlopok vonultak végig az utcákon és a szélvihar ereje sok helyen bezúgta az ablakokat és elsodorta a háztetőket. Egyes helyeken a fákat tövestől csavarta ki a szélvihar.

Az alázuduló víztömeg több helyen teljesen járhatatlanná tette az utcákat. A meteorológiai intézet megállapítása szerint a szélvihar és a felhőzet a Duna völgyéből került a főváros fölé.

Ugyancsak elvonult a szélvihar Ploesti felett is, ahol kukoricaszem nagyságú jég esett. A város külső negyedeit elöntötte a víz.

A Magyar Népközösség intervenciójára szeptember 1-ig meghosszabbították az állampolgárság nélküliek összeírását

Kolozsvárról jelentik: Ismeretes, hogy a kormány módot nyújtott arra, hogy az állampolgárság nélküli magyarokat utólag vegyék fel az állampolgárok közé. Az érdekelteket úgy a Ma-

gyar Népközösség, mint az illetékes hatóságok jelentkezésre szólították fel és a kormány a jelentkezési határidőt augusztus elsejében állapította meg. Most

A Szovjet elutasította a japán jegyzéket

Moszkvából jelentik: Losovsky, helyettes külügyi népbiztos átnyújtotta a moszkvai japán nagykövetségnek a szovjet kormány választását, az április huszonehatediki japán emlékiratra, mely az északszachalinai petroléum és kőszén engedélyekre vonatkozik. A szovjet kormány visszautasítja a japán tiltakozó irat ama állítását, hogy a szovjet hatóságok törvényellenes intézkedéseit sértik az engedélyesek érdekeit és az erre vonatkozólag megkötött egyezményt.

a belügyminisztérium július 22-én kelt, 14154. számú távirati rendelkezése értelmében az állampolgárság nélküli magyarok összeírására való jelentkezés határidejét szeptember 1-ig tolták ki.

A Magyar Népközösség központi irodája felhívja az érdekelteket, hogy minél előbb adják be erre vonatkozó kérvényeiket, mert a kormány minden valószínűség szerint nem ad újabb határidő-meghosszabbítást.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közközműgazdálkodóknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A gyerekeknek van igaza...

Dr. Clara M. Davis, az Illinois állambeli Winnetka gyermekkorházának főorvosnője nagy felhívást keltő előadást tartott a kanadai orvosgyógyászati kongresszuson, Montrealban. A gyermekorvosnő több éven át végzett kísérletei alapján arra a megállapításra jutott, hogy nem szabad a gyerekeket evésre kényszeríteni és nem kell erőszakolni olyan ételeket, melyeket a gyerekek nem szeretnek, hanem a gyerekeknek kell bízni a kosztjuk megválasztásában, mert ők tudják legjobban, hogy mire van szükségük és mi tesz jót nekik.

Dr. Clara M. Davis előadásának szürke volt a címe: Kisgyermeknek maguk által választott diétájának eredményei címen adott elő, azonban maga az előadás annál érdekesebb volt. Az amerikai orvosnő elmondta, hogy hat év előtt Winnetkában összeválogatott tizenöt gyereket, akik közül öt normális volt, öt azonban angoltörős, öt pedig igen rosszul táplált. A gyerekek számára az orvosnő diétát állított össze és mindenki azt evett, amit akart.

Kiderült, hogy a gyerekek nagyon is jól tudták összeállítani a menüjüket és miután csupa olyan ételt kértek, amit szerettek: nagyszerű étvágygal ettek és remekül fejlődtek. Soha semmi bajuk nem volt a gyomrukkal és még csak hashajtóra sem volt szükségük. Egészen meglepő eredménye volt a kísérletnek az, hogy hat esztendő alatt a tizenöt gyerek közül soha egyetlen sem volt gyomorrontás.

Az angoltörős gyerekek, akik maguk válogatták össze a kosztjukat, a hat esztendő alatt teljesen ki-gyógyultak betegségükből, anélkül, hogy bármiféle orvosságot szedtek volna. Igaz, hogy állandóan ott állt az asztalon a csukamájolajos üveg, de csak egy gyerek vett belőle és az is abbahagyta két adag után.

Dr. Clara Davis előadása további folyamán elmondta, hogy eleinte a gyerekek túladomra ettek és végigkóstolták az egész ételüket. Rövid idő múlva azonban már önálló ízleléssel kezdtek tanúbizonyságot tenni a maguk kedvenc ételére, éppen úgy, mint ahogy voltak ételek, amelyekhez a világot sem nyultak volna.

Az orvosnő megállapította, hogy a gyerekek által kiválasztott me.ü. kalória ért ke nagyjában megfelelt a tudományosan kiszámított kalóriaszükségletnek. Ebből az orvosnő azt a következtetést vonta le, hogy a gyerek testében van valami önműködő mechanizmus, amelynek működésében az étvágy igen fontos szerepet játszik és ez a mechanizmus diktálja a gyerekeknek a kosztjuk kiválasztását.

Dr. Clara M. Davis előadása az amerikai tudomány világban nagy felhívást keltett. Az orvosok igen tekintélyes része már idáig is azon a nézeten volt, hogy helytelen a gyerekeket rákényszeríteni olyan ételek fogyasztására, amelyektől húzódnak, azonban az amerikai orvosnő hat éven át folytatott kísérletei szolgáltattak első ízben tudományos bizonyítékot ennek az elméletnek helyességére.

— **IDŐJÁRÁS:** Felhős idő, a hőmérséklet további süllyedése, majd későbbi emelkedése várható, az ország déli részén a szél erősödik.

(—) Felfüggesztették állásától Costea Ste-fant, a temesvári ipari tanoncok szakmai tanfolyamának igazgatóját azon vizsgálat alapján, melyet ellene a közmunkaügyi minisztérium folytatott. Ugyancsak felfüggesztették egyidejűleg az igazgatófiát és leányát, Costea Mariust és Costea Feliciát, akik ezen iskola tisztviselői voltak.

Julius 26
Szerda
Anna, Ermolac

1776. július 26-án alapította Mária Terézia királynő a nagyváradi görögkatolikus székes-egyházi káptalan. Az alapító levél szerint a káptalan célja az egyházi törvényekben előirt templomi szolgálatok elvégzése, a püspöki tanácsban az előadói tisztségek ellátása és az egyházmegyei alapok és alapítványok kezelése. A káptalannak hat valóságos és hat tiszteletbeli kanonokja van.

1841. július 26-án született Csergheő Géza cimeráni író, az új heraldikai iskola megalapítója. Nagy munkát végzett régi magyar családok családfájának és cimereinek kikutatásával. Könyvet adott ki, amely hateraz magyar nemesi család cimereit tartalmazza.

1854. július 26-án született Marosvásárhelyen Jakab Ödön költő. Középszkolai tanár volt és a költészet terén már egészen fiatalon szép sikerei voltak. Még nem volt harminc éves, amikor a Petőfi-Társaság tagjává választották, alig tíz év múlva a Kisfaludy-Társaságnak is tagja lett. Pályáját lírai költeményekkel kezdte, aztán áttért a költői elbeszélésre. Számos novellát és regényt is írt.

1856. július 26-án született Shaw Bernát ma is élő hírneves angol író. Számos regénye, elbeszélése és szindarabja, valamint színes karcolata van. Irásmodora gunyoros. Alig van műve, amely ne jelent volna meg magyar nyelven is.

(—) **Postafőfelügyelő halála.** Vudý Károly nyugalmazott postafőfelügyelő hetvennégy éves korában hosszas szenvedés után elhunyt a józsefvárosi Regele Carol út 24. szám alatti lakásán. Temetése ma, szerdán délután hat órakor lesz a gyárvárosi temető kápolnájában.

— **ESTE 8 ÓRAKOR ZÁRNAK A FÜSZER ÉS ÉLELMISZERÜZLETEK.** A zárórarendellett kapcsolatban tegnapi lapszámunkban közölt cikkbe hibába csúszott be, amennyiben a fűszer- és élelmiszerüzletek esti zárórája nem 9 órakor van, hanem 8 órakor, a szombat kivételével, amikor ezek az üzletek este 9 óráig tarthatnak nyitva. Tehát rendes körülmények között délelőn 1 órától 4 óráig tartanak ebédszünetet és este 8 órakor zárnak. A szombati zárás este 9 órakor van.

Rádióvevők figyelmébe!

Kivételes alkalom rádióvásárlásra!
250 lei havi részletfizetésre,
300 lei havi részletfizetésre és
500 lei havi részletfizetésre
már Super-rádió kapható!

„STANDARD”
rádió-szaküzlet
TIMISOARA, I., Eugen de Savoia-u. 7.

(—) **Még nem állapították meg a Begából kifogott halott férfi személyazonosságát.** Megírták, hogy az Eminescu park közelében kifogták a Begából húsz-huszonöt év körüli fiatal ember holttestét, akinek személyazonosságát nem tudták megállapítani. A rendőrség közli, hogy a férfi tetoválva volt a mellén. Egy női fej, két hal és egy „X” látszott a mellére tetoválva. Azok, akik a tetoválás alapján felismerik a férfit, jelentkezzenek a rendőrség büntügyi osztályánál.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLTATA:

Szerdán július 26-án a szolgálati beosztás a következők:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár

A II. kerületben a Traian téren levő Kígyó gyógyszerár

A III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merker gyógyszerár

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R:

SZERDA, JULIUS 26.

APOLLÓ: Mézesetek (német film)
CAPITOL: Ramcsko, a vétek fia (francia film)

CORSO: (volt Rivoli) Ultimátum (francia film)

SCALA: A sztárok parádéja (angol film)

— **Bostrány egy különös esküvőn.** Nyilvános esküvőre a templomban egy esküvőre 60 éves férfi és egy 16 éves lány eszélyes olyan hatalmas tömegben érkeztek a ki-akik a különös párt, az öreg vőlegény és igen fiatal menyasszonyt akarták látni a templomban, a zsúfoltság megtöltő, 500 főnyi kíváncsi között tolongás, ma során összetűzések és templomba nem lehetett támadtak. A vőlegény és a menyasszony sem tudott a nagy tömegen keresztül menni, hogy az oltár elé járuljon. A templomban a vőlegényt a falhoz szorították, menyasszonyt lezavarták a fától: a templomi személyzet látta, hogy a menyasszony tud boldogulni, értesítette a rendőrséget, amely a tűzoltókkal karöltve lement a templomot.

— **A hadbíró megőrtő ítélete.** Híri tudósítónk jelenti: A szamosmegyei községben névtelen feljelentést tettek a szeghy Zsigmond földbirtokos, az egyik-nok-Doboka vármegye főispánja ellen, a csendőrkök ennek alapján házkutatást és egy gázlárcot, valamint vadászfegyvert használható sörétt foglaltak le. A katvényszék ma tárgyalta az ügyet, amely báró Diószeghy elmondta, hogy a tárgyak emlékeket képeznek, amelyek borban esett fia hagyott hátra. A szék rövid tanácskozás után felmentette a birtokot.

(—) **VASUTI JEGYEK Keresés.** Az állomási rendőrség előállították Kent névű férfit, aki vasuti jegyekkel kereskedett dult ellene az eljárás.

— **Eltemették Zágonyi Dezsőt.** Bu-jelentik: Hétfőn délután öt órakor ter a Parkasréti temető halottasházából Zágonyi Dezsőt, a Magyarországi erdélyi származású gérszerkesztőt, aki tragikus hirtel halt meg. A Magyarországi nevében Pered és a magyarországi újságírók részéről csak kolozsvári származású Zágonyi Ist-dottak búcsúztatót. A volt frontharco szonót tagú küldöttséggel képviseltet-ték.

— **Megállapodás a német menekültekben.** Londonból jelenik: A Daily T-diplomáciai levelezője szerint Wohlat é-riki menekültügyi hivatal képviselő Londonban legutóbb lefolytatott meg-eredményeit kiértékelte lehet tekinté-tikai körökben úgy tudják, hogy Ném-hozzájárul a menekültek ügyének rend és tényleg megengedi, hogy a kivándog-ukkál vihessék vagyonuk egy részét. megállapodás történt abban a tekint-hogy menekültügyi alapot fognak lét-kivándorlók azon vagyonrészeiből, ame-vehetnek magukkal és ebből a vagyonta-vándorlását segítenék elő. Azt akarj-ban, hogy a menekültügyi alaphoz Ang-li csatorzá és más érdekelt országok is-nak hozzá.

(—) **HALÁLOZÁSOK.** A temesvári ar-hivatalban a következő halálozásokat jeleni Weiszné Bruckler Katalin tizenkilenc éves Péter volt városi felügyelő ötvenkilenc év József hatvanöt éves, Hann Mihály hatvan Mandel Izrael egy napos és Raza Sára, Milos hetvenegy éves.

(—) **SZÜLETÉSEK.** A temesvári ar-hivatalban a következő születéseket jeleni Grocholszky Ferenc állami nyugdíjas Ipoly Lakatos János pincér János nevű, Winge kőfaragó Károly nevű, Rossmy Vince mag-selő Károly nevű és Schultz László gyári mu-raldine nevű gyermek.

Tusnádfürdő

Erdély gyöngye

Klimatikus gyógyhely, 665 méter a tenger színe felett, 65 fenyves-zőt. Kényelmes gyorsvonat-kötetés, 50%-os kedvezmény Vasúton

KOCSKASPENSIO

SEBŐ IMRENÉ vezetése mellett

Teljesen új épület, modernül berendezett étterem az Olt partján. — Saját stranda. — Magyar és francia konyha. — Éjszakai árak. — Családi otthon. — A teljes oenióban Bennfoglalás négyes étkezés, reggeli, uzsonna, vacsora, lakás és figyelemmel kísért szolgáltatás.

KIVANATRA ORVOS ALFAL ELRE
DIETIKUS ÉTKEZÉS

= KÖZGAZDASÁG =

A szállítási tanács a magánautófuvarozás részbeni helyreállítását javasolta

A vasut ragaszkodik a 75 banis jutalekhez

A legfőbb szállítási tanács és a CFR között hetek óta folyik a vita a gépkocsifuvarozás kérdésében. Egyfelől a gazdasági termékek jobb értékesítése és a falvak olcsó ellátása érdekében a kormány a szállítási olcsóbbítását kívánja, amivel szemben a vasút védi a jogait. A napokban a szállítási tanács újabb ülést tartott, amelyen azt a kérdést vitatták meg, hogyan lehetne a tehergépkocsiforgalom és a vasút érdekeit összeegyeztetni, mert az új közfuvarozási rendszer körül zavarok mutatkoznak. Macovei vasúti vezérigazgató kitarított eredeti álláspontja mellett és legfeljebb a gépkocsifuvarozás részére előírt formáságok egyszerűsítésére hajlandó belemegyezni, ha ez nem megy az ellenőrzés rovására.

A vasút részére megállapított 75 banis illetékről nem hajlandó lemondani, mert a CFR 350 millió leit fizetett az országúton való fuvarozás jogáért.

Ezzel szemben Constantin Angelescu volt bankormányzó a szállítási tanács alelnöke azt vi-

tatta, hogy a szállítás terén már azért is támogatni kell a magánkezdeményezést, mert a CFR egymagában nem képes az ország úthálózatát nemzetgazdasági és katonai szempontból megfelelő mértékben kihasználni és kibővíteni, valamint karbantartani. A szállítótársulatok nevében Titus Georgian azt javasolta, hogy

300 kilométeres körzetben tegyék teljesen szabaddá a gépkocsifuvarozást,

miután ilyen kis távolságokra a vasúti szállítás amúgysem fizetődik ki és így a teherautók nem jelentenek versenyt a CFR részére. Ezenkívül az autófuvarozással kapcsolatos közterhek csökkentését kérte a fuvarozók képviselője, azzal az indoklással, hogy a tehergépkocsik önköltségét azonosra kell tenni a vasútéval, mert csak így lehet olcsó szállítást elérni. Végül is

a szállítási tanács elvben elfogadta a magánzállítók álláspontját

és ebben az értelemben fog javaslatot tenni a kormánynak.

Miniszteri magyarázat a szállítási illetékről

Különleges képzettségű ellenőrök a pénzügyigazgatóságokon

A pénzügyminisztérium tervet készített a szakértő-ellenőrök kiképzéséről. Tekintve a pénzügyi jog őrési területét a terv szerint az egyes pénzügyi ágakban különös kiképzésű ellenőrök lesznek, akiknek működése lehetővé teszi, hogy ne maradjon felfedezetlen illetéktelenes ügylet, másrészt a közönség is meg legyen kímélve a kellőleg nem képzett tisztviselők téves törvényalkalmazásából. A minisztérium álláspontja az, hogy az ügyletet egész telege eddig kikerült az illetékelőrzés köréből. Példának említi a magánosok és a köz számára történő szállításokat, amelyek minden esetben 1,4 százalékos illeték alá esnek, akár irásban, akár szóban történik a megállapítás. (bélyegtvörvény 15. szakasz 3. par.) A minisztérium egy körrendeletben állapítja meg a szállítás mibenlétét. Ha az áru a vevő veszélyére marad, akkor határidőre történő eladásról és nem szállításról van szó. Ha azonban az áru a megállapítás után is az eladó veszélyére marad, vagy, ha a felek e tekintetben kifejezetten nem állapodnak meg, akkor az 1,4 százalékos illeték lefizetése kötelező

Feltételhez kötik a jövőben a mezőgazdasági támogatást

A földművelési állandó tanács Corneteanu miniszter elnöke mellett tanácskozást tartott és azon a hozzászólások azon véleményüknek adott kifejezést, hogy a világgiazi és a minimális árak közötti különbséget nem lehet a prémiumokkal és a jelenlegi szabad devizákkal fedezni, hanem feltétlen szükség van a szabadforgalmi kvóta további emelésére. Szóba került, hogy a jövő kedvezményeket csak azok a termelők kapják meg, akik elegendő terméket, amelyben a föld racionális kihasználása, a növényi betegségek elleni védekezés, a magszelvények stb. szerepel.

Árfolyamok

KEDD, JULIUS 25

Hivatalos árfolyamok. (Az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Holland forint 75 35—76 52, belgas 24.01—24.36, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3 73—3.85, svájci frank 31.88—32.36 Ezekben az árakban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) GABONÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bányási gabonapiacra a kereslet lanyha és a piaci forgalom is csekély. A piaci árak a következők: búza 395, tengeri 415, korpa 350, zab 460, új zab 450, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 380—390, napraforgómag 550, tökmag 880, repace 850, lencse 550—600 lei százkilónként.

(=) PIACI ÁRAK TEMESVÁROTT tegnap a hetipiacra a következők voltak: tojás darabja 1.60—1.70, idei kalarábé két darab 1 leu, sárgarépa csomója 1 leu, reték csomója 1 leu, paszternák csomója 1—2 lei, hagyma csomója 1 leu, sóska csomója 1 leu, paraj kilója 4—5 lei, saláta fejenként 1 leu, nagyobb ugorka két—három darab 1 leu, kisebb ugorka tíz darab 1—2 lei, zöld paprika négy darab 1 leu, kapor csomója 1 leu, levelese való zöldség csomója 1 leu, krumpli kilója 2—4 lei, piros paradicsom kilója 6—8 lei, idei kukorica egy cső 1 leu, alma kilója 5—8 lei, körte kilója 6—8 lei, barack kilója 8—10 lei, szőlő kilója 15—20 lei, méz kilónként 44 lei, tejfel literje 35—38 lei, tehénturó kilója 10—12 lei, juhturó kilónként 20—22 lei, főzővaj kilónként 55—70 lei, teavaj kilója 80 lei.

= Aláírták a román-német mezőgazdasági egyezményt. Bucurestiből jelentik: A román és német kormány megbízottai megegyezést írtak alá, amelynek értelmében a román kormány a német kormánynak mindent rendelkezésére bocsát a mezőgazdasági termékek felvásárlásánál és szállításánál. A megegyezés vonatkozik a gazdasági élet minden ágára még a tejjgazdaságra és a gyógnövények gyűjtésére is.

= A SZÖLŐBIRTOKOSOK ÉRTEKEZLETÉ. A mezőgazdasági minisztériumban július 29-én a szőlőtermelők értekezletet tartanak, amelynek tárgya a szőlőművelés beüleltetése az új adózási és termelési rendszerbe.

Egyesült a temesi helytartóság két magántisztviselői céhe

Amikor megjelent a céhek kötelező megalakításáról szóló törvény, sorban megalakultak az egyes foglalkozási ágak szakcsoportjai. Megtörtént, hogy egy-egy foglalkozási ágból több cég is alakult. Így esett, hogy a temesi helytartóság magántisztviselői is két céhben tömörültek. Az egyik Suciú Mihai a Nemzeti Bank temesvári fiókfőnökének elnökelete alatt, a másik pedig Popovicú Dumitru elnökelete alatt. A törvény értelmében egy-egy helytartóság területén csak egy-egy azonos szakmai cég alakulását engedik meg, így szükségessé vált, hogy a temesi helytartóság magántisztviselői céhei tekintetében is megtörténjen az egyesítés. A munkaügyi minisztérium meghívására a napokban értekezlet volt Bucurestiben, melyen a két temesi cég képviselőiben Suciú Mihai és

Maciei Constantin, a Temesvári Első Taka pénztár igazgatója vettek részt. Az értekezleten megjelent Ralea Mihai közmunka miniszter és Cunescu Stavri közmunkaügyi miniszteri vezérigazgató is, megállapodtak, hogy a két temesi cég egyesül és szeptember hóiban közgyűlést tartanak, azon megválaszt az új vezetőséget a paritás alapján. A vezető tizenegy tagból fog állani, amelybe hetet egyik és hetet a másik cég tagjai közül választanak.

Miniszterek erdélyi előadó körútja

Bucurestiből jelentik: Pop Traian miniszter és V. Toni közoktatásügyi alminiszter szerdán este Aradra érkeznek, ahonnan Nagyvárad, Kolozsvár és Maramarosszigetre utaznak korruány két tagja ezekben a városokban adásokat tart a céhekbe szervezett tanító számára. Pop Traian az állami élet fejlődéséért Toni alminiszter pedig a román monarchiáról letve a dinasztjáról tart mindenütt előadást.

Ultimátum

Az 1914. év véres epizódja

A főszerepekben:

DITA PARLO,
ERICH v. STROHEIM

A Vidovdan szerb nemzeti ünnepet ülik. A gyarok és szerbek együtt táncolnak, ami megérkezik Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásának híre. A táncolók képportra oszlanak és előreveti árnyékát a jövőre...

C O R S O
(volt RIVOLI moziba)

nagyszerű programja

= Tárgyalták a román-magyar magánpeage-forgalmat. A román-magyar határiforgalom függő kérdéseinek megoldására tört peage-tárgyalások Bucurestiben befekték. A bizottságok négy tervezetet dolgoztak ki. Az első a Halmi—Terebes—Fehérpata-nalon lebonyolítandó kölcsönös peage-forgalom a második a Terebes—Fehérpatak és Körös közötti peage-vonal forgalmának rendezése. A harmadik bizottságtól előterjesztett szempontok gyümölcsbevitelével. A harmadik tervezet az évi román-magyar határforgalmi egyeztetésére vonatkozik, tekintettel Kárpátjának Magyarországhoz történt visszacsatolásával teremtett helyzetre. A negyedik ter a fenti megállapodásokban szabályozott felforgalom előtti életbeléptetését lehetővé ideiglenes megállapodás. A magyar bizottság elnöke kérte, hogy kutasák fel a CFR nalinai a csehszlovák államvasutak eseté itnmaradt kocsiakt s kérte, hogy tegyék tővé, hogy a volt csehszlovák, jelenleg magyar- és rendőrtisztviselők visszatartott irait kiadják. A román bizottság a kérések letőleg megígérte közreműködését.

DÉLI HÍRLAP
automata telefon száma: 28-10

SPORT

Mojeon—Spakov ökölvívó mérkőzés
és szombaton Temesvárott

Mojeon, a fekete kubai bajnok szombaton az Electrica pályán Spakovval, a kitűnő ökölvívóval csap össze. A nagyszabású verseny előkészületei már javában folynak és a mérkőzés megfelelő körletek között kerül honolításra. A két hivatalos ökölvívó kiemelt temesvári amatőrboxolók legjobbjai keze szembe egymással, úgy, hogy a villanygyellett lebonyolásra kerülő verseny érdekesség és izgalmas küzdelmet ígér. A verseny iránt érdeklődőkben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Kijelölték a román
atlétacsapatot a klagenfurti
nemzetközi viadalra

A Atlétikai Szövetség a vasárnapi válogató versenyek után a klagenfurti, július 29—30-án rendezendő nemzetközi viadalra Románia csapatát a következőképpen állította össze:

100 m.: A. Cristea, Hidiosanu, tartalék Drăgănescu, 200 m.: A. Cristea, Moinea, 400 m.: Lazar, Nemetz, 800 m.: Kiss György, Lapusan, 1500 m.: Kiss György, Radu Ionita, 5000 m.: Dinu Cristea, 10 km.: Radu Ionita, 110 m. gát: Maesciuc, Br. Bánffy, 200 m. gát: Stoichitescu, Yost, tartalék Ludu Virgil, 400 m. gát: Stoichitescu, Yost, Moinea, hármasméteres akadály: Calistrat, rúdugrás: Eilhardt, 100 m. gát: Bánffy, tartalék Maesciuc, súlylökés: Gurău, 1500 m. gát: Gurău, 200 m. gát: Gurău, gerelydobás: Gurău, Havalez, Biró György, tartalék: Eilhardt, kalapácsvetés: Biró György, Katona, 4×100 m.: Cristea, Drăgănescu, Hidiosanu, Moinea, tartalék Virgil Ludu, 4×400 m.: Lazar, Nemetz, Lazar, Kiss, tartalék Virgil Ludu. A csapat szerkesztését a klagenfurtba, Baicu, dr. Cheteanu és Cheteanu vezetésével.

NEMETORSZÁG TENISZBAJNOKAI. A nemzetközi teniszbajnokságok három számában döntötték a döntőt. Eredmények a következők: Női egyes: Sperlingé dán—Kovács jugoszláv 6:0, 6:1. Páros: Henkel, Menzel—Smith, Anderson USA 6:5, 6:4. Férfi egyes: Henkel—Menzel 4:6, 6:0, 6:1.

Sporthírek mindenfelől

Román teniszjátékosok győzelme Angliában. A Cheltenhamban lebonyolított nemzetközi teniszversenyen indult Hamburger és Bădin is. A román játékosok az első napon szép győzelmet arattak. Eredmények: Hamburger—Montgomery 6:2, 6:2, Bădin—Lippitt 6:0, 6:0.

Nem változik meg a nemzeti bajnokság beosztása. Marinescu Gabriel a szövetség elnöke legutóbb kijelentette, hogy ebben az évben semmi esetre sem változik meg a nemzeti bajnokság rendszere. Erről esetleg csak a jövő évben lehet szó.

A Slăvia nyerte Bulgária bajnokságát. A bolgár nemzeti bajnokság döntőjét vasárnap játszották le Szófiában. A bajnokság a Slăvia (Szófia) és a Vladislav (Várna) csapatai között dőlt el. A vasárnapi találkozón óriási harc után a Slăvia csapata került ki győztesként és megnyerte Bulgária bajnokságát.

Szerb játékosok szabadlistán. A jugoszláv szövetség több csapatot feloszlattott. Ezek között szerepel a HASK, Gradjansky, Concordia, Haiduc, Slăvia. A felsorolt egyesületeknek a játékosai így szabadlistára kerültek és bármikor leszerződhetnek. A feloszlattott egyesületekben igen sok válogatott jugoszláv játékos van, így Glaser, a nagytehetségű kapus, Motosici II., Hügl, Gayer, Lesnik, Kokotovici stb.

Caracciolla nyerte Németország nagydíját. Vasárnap bonyolították a Berlinben Németország nagydíj gépkocsiversenyét, amelyet Caracciolla világhírű versenyző nyert meg 4 óra 08 perc és 41 mp. Második lett Hermann Müller, harmadik pedig Ostich.

MAGYAR ATLÉTIKAI VERSENYEREDMÉNYEK. Kitűnő eredményeket értek el a magyar atléták az AC jubileumi atlétikai versenyén, melynek a főbb eredményei a következők: 100 m.: 1. Sir doktor BBTE 10,8 mp., 400 m.: 1. Görköi BBTE 49,4 mp., 800 m.: 1. Hires UTE 1 p. 57,3 mp., 5000 m.: 1. Németh MAC 15 p. 05 mp. Diszkoszvetés: 1. Józsa dr. TEAC 48 m. 92 cm., 2. Kulitz BBTE 48 m. 46 cm., 3. Reisky BSzKRT 46 m. 22 cm. Gerelydobás: 1. Várszegi MAC 65 m. 85 cm.

Rádió

SZERDA, JULIUS 26.

Bucuresti. 7: Torna, hanglemezek, háztartási tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, orvosi tanácsadó. 13.08: Hangverseny. 14.10: Rádió újság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hangverseny. 20: Munka és jókedv kiállítása. 20.15: Hangverseny. 21.15: Hangverseny. 22: Rádió újság. 22.15: A Nadinin zenekar hangversenye. 22.35: Tánclemezek. 23: Rádió újság. 23.15: Közvetítés a Vjsou étteremből. 23.45: Francia, német, és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Balalajka-zene. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Hanglemezek. 19: Hangfelvétel. 19.50: Elbeszélés. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar nóták zongorán. 20.55: Előadás. 21.25: Egyházzenei hangverseny. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Szalózene.

Budapest II. 20.30: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Csevegés. 21.40: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 27.

Bucuresti. 7: Torna, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, orvosi tanácsadó. 13.08: Hangverseny. 14.10: Rádió újság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 13.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hangverseny. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22: Rádió újság. 22.15: Hangverseny. 22.45: Rádió újság. 23: Hanglemezek. 23.30: Román műsor Franciaország részére.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hídy-Gyulai Mária hegedül. 13.40: Hírek. 14.30: Postászene. 17.15: Befőzés tanácsadó. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Rádió a rádióról. 18.25: Közvetítés Tápósilyről. 19.20: Felolvasás. 19.50: Tánclemezek. 20.15: Hírek. 20.45: Előadás. 21.10: Bécsi muzsika. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Szalózene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Szertimay Gizli

Január ötödikén nem a legjobb hangulatban sétáltam a sáros utcán és éppen azon gondolkodtam, hogy szelebb elmegyek innen és nem színezkedik többé a piszkos kis fűszeknek. Gondoljank, amit akarok, többek között azt is, hogy Rubány volt a nyereség és meg lemaradt. Szóval ezen gondolkodtam, és ezekben a napokban mindig és örökös tanyáimra a Török császár felé siettem, amikor váratlanul mebe találkozott Dinával. Egy nagyon szép és tökéletes köszönnel akart elvonulni mellettem, de az állt.

— Hogy hova megyek? Az állomásra.
— Az állomásra? Vár valakit a vonattal?
— Ó nem, csak egy kicsit sétálni akarok...
— Pont az állomásra, amikor arra van a leggyorsabb sár?...
— Pont az állomásra, — mondta az asszony furcsán hangon, hogy Baraci meghökkenett.
— Ha megengedi...
— Megengede.

Nem nagyon beszélgethettek az úton, mert egy-egy lépéssel lépegettek csak a keskeny kitérőn. Az állomáson nem sokan voltak. Egy pár munkás, egy pályafelügyelő ténfergett csak a fekete sár...

Egyszer kinyílt a főnök szobája és abból Rubány meg Balázs jöttek ki, Dina és Baraci legnagyobb meglepetésére. Ha Dina Rubánnyal akar találkozni, akkor minnek kell neki ehhez tanunak lennie?

Rövidesen aztán meggyőződött arról, hogy Dina és Rubány sem tudták, hogy itt találkozni fognak. Ebben most már szinte biztosan tudta, hogy a sári sítávon nem hogy várt volna valakit Dina, igenis búcsúztatott. Ha nem is szóval vagy tettel, de tekintettel.

Rubány hozzájuk sietett, szólt pár szót, aztán elment visszament Balázshoz.

Megérkezett a vonat. Nagyon kevesen szálltak fel. Rubány kezét fogott Balázssal, ez elvált Dina előtt, levette a kalapját, de szó nélkül tovább

ment, egyenesen a vonatához. Ott megállt és visszatekintett. Rubány mindaddig nem talált semmiben semmi különösöt. Dina kijött az állomásra sétálni és Balázs meg elutazik. Soha eszébe sem jutott megkérdezni, ismerik-e egymást? Mest, hogy Balázs odaköszönt, minden mellékgondolat nélkül vette észre, hogy ismerősök. Az se volt nagy dolog, hogy Balázs most a vagon előtt állva arra néz, ahol ő állnak. De Dina, kicsit különösen viselkedett. Sem neki, sem Baracinak nem ad feleletet, csak áll és néz, néz. De mi van nézni való? Egy vonat és abban egy pár ismeretlen. Furcsa...

Egy fűty, egy kiállítás és a vonat megindult. Ebben a pillanatban Balázs felugrott a lépcsőre és ott állva maradt, még mindig visszanezve. Nem esoda. Amikor a vonat megindult, Dina is ment vele egy sorban... És vele mentek Rubány és Baraci is. Dina ment tovább a vonat után, amely elvitte őökre Balázst és Balázs kint áll a lépcsőn és ugyanúgy nézett, mint Dina...

Rubány most már sejteti nézett valamit. Ekkor hirtelen elhatározással Dina elé állt. Nagyon rekedt és nagyon izgatott volt a hangja:

— El se hinné kedves Dina, hogy hét egész métert ment egy férfi után...

Az ráemelte a két nagy szemét, amiben ott ragyogott a könny.

— Téved... Többet, sokkal többet, mint hét métert...

— Úgy, — sziszegte Rubány — úgy... hát erről bizony nem tudtam. Arca zöldes volt, szeméi szikráztak. Baraci egy önkéntelen mozdulattal Dina mellé állt. Főlöseges volt, mert Rubány szó nélkül dühösen elrohant. A tapasztalt Baraci tudta, hogy örökre, de Isten rá a tanu, hogy semmi örömet nem lehet ebben a távzásban.

Dina pedig ott állt és nézett a vonat után, amit már nem is látott. Még a füstjét sem.

— Jöjjön... megünn...
— Menjünk, — mondta Dina is és megindultak visszafelé.

Egy szót sem szóltak egész úton. A kapuban Dina kezét nyújtott.

— Isten velem... és köszönöm...

Ez volt szerdán este. Sem aznap, sem másnap nem jelentkezett Rubány a család felkapta a fejét, beleszimatolt a levegőbe. Dinától nem kérdeztek

semmit. Dina rosszkedvű volt, nem beszélt. Alig jött ki a szobájából. Nem törődött senkivel. Hát már ilyen is látott mindenki, hogy egy menyasszony összevessz a völgyével és az egy pár napig nem jön... Ennek így kell lenni. Így volt mindig és így is lesz.

Pénteken reggel Rubány besietett anyja szobájába.

— Mama, nekem hírtelem el kell utaznom. Nem tudom, meddig maradok. Kezicsókolom. Már megyek is, nehogy lekéssem a vonatot.

Még mielőtt szegény öregasszony magához tért volna, már elment.

Nem volt rendben ez az utazás. Ezi tudta. Nem volt rendben. Persze neki nem mond semmit. Ő csak féljen, reszkessen és találgasson. Kitalálhatja meg? Odalépett az ablakhoz és elboruló tekintettel nézett a Nagykereszt utcába, ahol az a szép, de nagyon furcsa asszony lakik, aki a fiának felesége és neki menyje lesz.

Lesz-e?

XXIX.

Amikor Dina azon a bizonyos napon elvált Baracitól és bement, Anna néni nagyon izgatottan fogadta.

— Te, egy nagy csokor vörösrózsát hozott valaki egy levéllel. Egész biztos vagy benne, hogy ez nem Rubány. Mert hát az minnek is írta, hiszen úgy is eljön minden nap. Na nem igaz?

Nm csalódott. A rózsákat Balázs küldte. És velük egy levelet. Két szó volt benne. Csak kettő!

Ezekben a látogatásokban igazán senki sem lelte volna örömet, amelyeket Baraci most tett a Marek-házban. Mintha részvétlátogatások lettek volna. És senki nem volt kedves. Senki nem törődött vele. Ki volt cserélve a ház.

Ma is, amikor belépett, már azt szerette volna, hogy jöhessen kifelé. Dina fogadta és bevezette szobájába. Baraci tudta, hogy ma valami történni fog.

— Üljön le Baraci. Szeretnék magával beszélni. Szeretnék magától valamit kérni...

— Parancsoljon.

Egy csomó vörösrózsaszirm hullott le a fehérikeményített terítőre és mintha zizegő hangjuk panasz lett volna.

[Folytatjuk.]

LEGUJABB

Quipeo tábornok Burgosban van és Jordana tábornokkal tárgyal

Burgosból jelentik: Quipeo de Llano tábornokot kedd reggel Jordana külügyminiszter fogadta és 20 percig tartott a kihallgatás. Ezután Quipeo szállodájába tért vissza. Jordana miniszter megtagadott minden felvilágosítást a megbeszélésekre vonatkozólag.

A Paris Soir Handeyéből jelenti, hogy Yague tábornok letartóztatását nem erősítik meg. A tábornok Madridban rendőri felügyelet

alatt áll.

A Madridból jövő utasok szerint Solhaga tábornok, a galiciali hadsereg volt főparancsnoka ellen, a rendőrség szigorú intézkedéseket tett.

Amada pénzügyminisztert lemondásra kényszerítették

és helyét Herosznak, az ismert fallangista vezérnek adta át.

Anglia nem veszi fel Németországgal a gazdasági tárgyalásokat

Londonból jelentik: Chamberlain nemleges választ adott Mander képviselőnek, aki megkérdezte, hogy nem volna-e alkalmas augusztus és szeptember hó folyamán hetenként egyszer összehívni a parlamentet, tekintettel a nemzetközi helyzetre. Henderson munkáspárti képviselő kérdést intézett Stanley kereskedelemügyi miniszterhez, hogy Wohltat birodalmi tanácsos folytatott-e megbeszélést minisztériumának valamelyik képviselőjével és a látogatás célja az volt-e, hogy a brit iparosok szövetsége és a német csoport tárgyalásokat kezdjen. Az első kérdésre Stanley nemleges választ adott, míg a másodikra kijelentette:

— A helyzet az marad, mint márciusban volt: A megbeszéléseket a politikai helyzet miatt fel kellett függeszteni.

Török-egyiptomi katonai együttműködés

Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy augusztus hónap folyamán 15 tagú tiszti küldöttséget meneszt Törökországba, akik megtekintik a török hadsereg hadgyakorlatait és meglátogatják az erődtímenyeket.

Éhségstrájkot kezdtek az ir forradalmárok

Londonból jelentik: Több letartóztatott ir forradalmár éhségstrájkba fogott és az orvosok hallatlan erőfeszítéseket tesznek, hogy életbentartsák őket. Az irek azért kezdtek éhségstrájkot, mert különár-

kába tették őket, tekintve, hogy nem voltak hajlandók a börtön-rend érdekében kiadott rendelkezéseket tiszteletben tartani.

Anglia kölcsönt is ajánlott Japánnak

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia hosszabb cikkben kommentálja az angol-japán egyezményt. A lap azt állítja, hogy Anglia nemcsak, hogy behódolt Japánnak, hanem nagyobb kölcsönt is ajánlott fel. A szerződés az angol politika teljes pálfordulását jelenti.

Anglia elfordult Csang-Kai-Sektől, miután ellenállásra buzdította.

Ez bizonyítja, hogy mit jelent Anglia támogatása és barátsági szerződése, amit olyan nagylelkűen szokott felajánlani.

Kommunista szervezkedés Rigában

Rigából jelentik: A rendőrség politikai tábla kommunistaszervezkedést leleplezett le és egyént, köztük Lorenz Rosenthal és Millis volt képviselőket letartóztatta. Az őrizetbe vett személyek lakásán házkutatásokat tartottak, melyek során nyomdafelszereléseket, röpiratokat és a „Harc” nevű titkos folyóirat példányait foglalták le.

Angol vezérkari tisztek Moszkvában

Londonból jelentik: Egyes lapok tudósítják, hogy az angol kormány egy tábornokot Moszkvába, ahol a szovjet vezérkarral foglalkozásokat folytatni.

Hadköteles ifjak tanulmányi szabadság

Mindazok az 1918-ban született, tehát az 1940. korosztályhoz tartozó ifjak, akik elismerték az egy éves katonai szolgálatra való jogukat, de tanulmányaik folytatására tanulmányi szabadságot igényelnek, augusztus 1-ig terjedő időre a felbeporzott parancsnoksághoz a felbeporzott kérvényt, amely követeleket tartalmazza: Név és születési adatok, milyen korosztályhoz és hadkiegészítő parancsnoksághoz tartoznak, az iskola nevét és címét, melyik élyamra iratkoztak be. A kérvénnyel együtt kell nyújtani az 1939—1940. évre szóló követelek befizetését igazoló nyugtát is. A akik ezen iratokat nem nyújtják be, elvesztik a jogot a tanulmányi szabadságra és ez év november elsején bevonulnak.

Az 1939. évi, vagy idősebb korosztályhoz tartozó ifjak, akik az elmúlt év augusztusi tanulmányi szabadságot kértek az 1938—1939. évre, követelesek vagy személyesen benyújtani vagy ajánlott levélben beküldeni az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz, legkésőbb július 31-ig a következő okmányokat: beirattási, látogatási és működési bizonyítvány 1938—1939. iskolai évről. Az A. és B. módnyilatkozat az 1938—1939. évre szóló hadntességi adó befizetését igazoló nyugtát. Amennyiben ezek az ifjak az 1939—1940. évi tanulmányi szabadságot igényelnek, az vonatkozó kérvényt augusztus 15-ig kell nyújtani a hadkiegészítő parancsnokságnak. Ugyanakkor november elsejéig követelesek nyújtani az 1939—1940. évre szóló hadntességi adó kifizetését igazoló nyugtát is.

APRÓ HIRDÉTESEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy, fűrdő és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu. Levelezés nem közzélhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Leírás: apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grész-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: M arch-trafik, Piata Kúttl. — Nógrády-trafik, (Ti volí mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Alkalmazás

Tiszta mindenes szakácsnő augusztus 1-re kerestetik. Jelentkezni délben 1—3 óra között. Keppich IV. Str. Tudor Vladimirescu 18. 1171

Állást keres

Könnyebb házimunkára ajánlkozók szerezni fizetésével középkorú nő. Címeket kéri a kiadóba leadni. 1025

Lakás

Bátorozott szoba folyóvízzel, fürdőszobába használattal augusztus 1-től kiadó. III., Str. General Mosoiu 7, a kis Doja-park közelében. 1033

Egyszobás lakás a II. kerületben villamoshoz közel augusztus vagy szeptember 1-re kerestetik. Cím a kiadóban. 1073

Kétszobás lakás kerestetik augusztus 1-re. Címeket „Fiatall pár” jellege alatt a kiadó továbbít. 1046

Háromszobás modern lakást keresek, csakis az I. kerületben, vagy annak villanegyedében. Címeket „3 hónapot fizetek” jellegére a kiadóba kérem. 1045

Esslingeni — —
Deszka Jalousien — —
Lenvászón — —
Uzleti napellenző — —
Szövölt rips — —
Folie — Celofan — —
kirakat — —

rollót

Romanovszky Ernő IV. str. Va. carescu 19

Adás-vétel

Előszobafal, komplett háló, rekamier, kombinált szekrény megvételre kerestetik. Címek „Új otthon” jellegére a kiadóba kéretnek. 1025

Gyermekszék 16 karban lévő, matracal megvételre kerestetik. Címeket ár-megjelöléssel a kiadóba kérek leadni. 1110

Ebédelőbutor modern állapotban olesón eladó. Klein Piata Plevnei 8. D. u. 4-ig. 1168

Ház négy hold földdel Resitán eladó, közvetlen az UDR sportpálya mellett. Parcelfelajni is lehet. Cím Str. Golului 1. Resita. 1170

Kombinált szekrény díofurniros megvételre kerestetik. Címek „Készpénz” jellegére a kiadóba leadandók. 1072

Ha szep akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompuvert, három színben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban